

Handläggare
Anders Johnson
08-508 265 03

Till
Miljö- och klimatroteln

Stärkt lokalt åtgärdsarbete, ingen övergödning (SOU 2020:10). Svar på remiss

Sammanfattning

Exploateringsnämnden har fått den statliga utredningen Stärkt lokalt åtgärdsarbete – att nå målet Ingen övergödning (SOU 2020:10) på remiss med svarstid till 2020-07-14. Utredningens uppdrag har varit att föreslå hur övergödningen av vatten kan minska genom stärkt lokalt åtgärdsarbete.

Exploateringskontoret har inga synpunkter på förslag till nya etappmål, men ser positivt på utredningens förslag att kommuner tar fram åtgärdsplaner och att Havs- och vattenmyndigheten tillhandahåller en central stödfunktion för lokalt åtgärdsarbete. Exploateringskontoret konstaterar att de föreslagna åtgärdsplanerna liknar de lokala åtgärdsprogram som staden redan planerar att ta fram för samtliga vattenförekomster. Exploateringskontoret är även positivt till utredningens förslag till undantag från strandskyddet och biotopskyddet för våtmarker och dammar.

Remissen

Miljödepartementet har sänt betänkandet från den statliga utredningen Stärkt lokalt åtgärdsarbete – att nå målet Ingen övergödning (SOU 2020:10) på remiss till bl.a. Stockholms stad. Kommunstyrelsen har därefter remitterat betänkandet till Exploateringsnämnden med svarstid till 2020-07-14. Eftersom nästa möte med Exploateringsnämnden är 2020-08-27 svarar exploateringskontoret med ett kontorsyttrande.

Utredningens uppdrag har varit att föreslå hur övergödningen av vatten kan minska genom stärkt lokalt åtgärdsarbete. De källor som framför allt bidrar till övergödningen är jordbruk, små avlopp, avloppsreningsverk, tätorter via dagvatten, industrier och skogsbruk. Det tillkommer även näringstillförsel från intern

Exploateringskontoret
Miljö och teknik

Flemingatan 4
Box 8189
104 20 Stockholm
Telefon 08-508 265 03
Växel 08-508 276 00
anders.johnson@stockholm.se
exploateringskontoret@stockholm.se
Org nr 212000-0142
start.stockholm

omsättning, s.k. internbelastning av fosfor mellan sediment och vatten i sjöar och kustvatten. Nedfall av kväve från atmosfären är en annan källa som påverkar. Enligt utredningen är jordbruket den största källan till antropogen belastning av kväve och fosfor på våra hav.

Utredningen föreslår tre nya etappmål inom det svenska miljömålssystemet. Etappmålen berör enskilda avlopp, effektivare gödselanvändning och våtmarker. Etappmålet om enskilda avlopp innebär att alla enskilda avlopp i kust- och sjönära områden senast 2030 ska vara utrustade med godkänd reningsteknik. För etappmålet om effektivare gödselanvändning föreslår utredningen att andelen mineralgödsel, av den totala gödselanvändningen, ska minska till 2030 och för etappmålet om våtmarker föreslår utredningen att arealen våtmarker ska öka till 2030.

Utredningen föreslår även bl.a. att kommunerna tar fram lokala åtgärdsplaner för övergödningsrelaterade insatser inom sina avrinningsområden. De lokala åtgärdsplanerna ska ses som planerings- och genomförandeverktyg och ska inte regleras i författning. Utredningen föreslår att de länsstyrelser och kommuner, där det finns ett behov, ska ha en åtgärdssamordningsfunktion. Havs- och vattenmyndigheten föreslås också få i uppgift att tillhandahålla en central stödfunktion för lokalt åtgärdsarbete.

Dessutom föreslår utredningen bl.a. ett generellt undantag från strandskyddet för våtmarker och dammar som har anlagts eller restaurerats med syfte att minska näringsbelastningen på den lokala vattenmiljön. Motsvarande undantag för våtmarker och dammar föreslås även från biotopskyddet. Syftet med dessa undantag är att stimulera att flera våtmarker och dammar anläggs i jordbrukslandskapet, där risken för näringsläckage är som störst.

Exploateringskontorets synpunkter

Exploateringskontoret har inga synpunkter på utredningens förslag till nya etappmål, men tycker att det är bra om åtgärdsarbetet kan öka sitt fokus på att minska belastningen av näringsämnen från jordbruket.

Exploateringskontoret ser positivt på utredningens förslag att kommuner tar fram åtgärdsplaner. Exploateringskontoret konstaterar att Stockholms stad är förhållandevis aktiv i arbetet

med att minska övergödningen av stadens vattenförekomster. De föreslagna åtgärdsplanerna liknar de lokala åtgärdsprogram som staden redan planerar att ta fram för samtliga vattenförekomster. Stockholms stads dagvattenstrategi och handlingsplan för god vattenstatus kommer att tillsammans med kommande lokala åtgärdsprogram för stadens vattenförekomster leda till ökade möjligheter för staden att klara de vattenrelaterade miljö kvalitetsnormerna och därmed också bidra till en minskad belastning av näringsämnen. Arbetet leds genom en styrgrupp för god vattenstatus där berörda förvaltningar är representerade.

Här kan även nämnas att exploateringsnämnden har till uppgift som markägare att säkerställa genomförande av restaurering av sjöar och vattendrag när så bedöms nödvändigt. I samarbete med miljöförvaltningen och Stockholm Vatten och Avfall AB genomförde därför exploateringskontoret en fällning av fosfor i Brunnsviken under 2019 för att minska den interna belastningen av fosfor och därmed förbättra Brunnsvikens vattenstatus. En liknande insats planeras för Djurgårdsbrunnsviken under 2020.

Exploateringskontoret tycker att det är ett bra förslag att Havs- och vattenmyndigheten tillhandahåller en central stödfunktion för lokalt åtgärdsarbete.

Exploateringskontoret är även positivt till utredningens förslag till ett generellt undantag från strandskyddet och biotopskyddet för våtmarker och dammar som har anlagts eller restaurerats med syfte att minska näringsbelastningen på den lokala vattenmiljön.

Slut

Johan Castwall
Förvaltningschef

Göran Carlberg
Avdelningschef

Bilagor

1. Stärkt lokalt åtgärdsarbete – att nå målet Ingen övergödning (SOU 2020:10) <https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/statens-offentliga-utredningar/2020/02/sou-202010/>